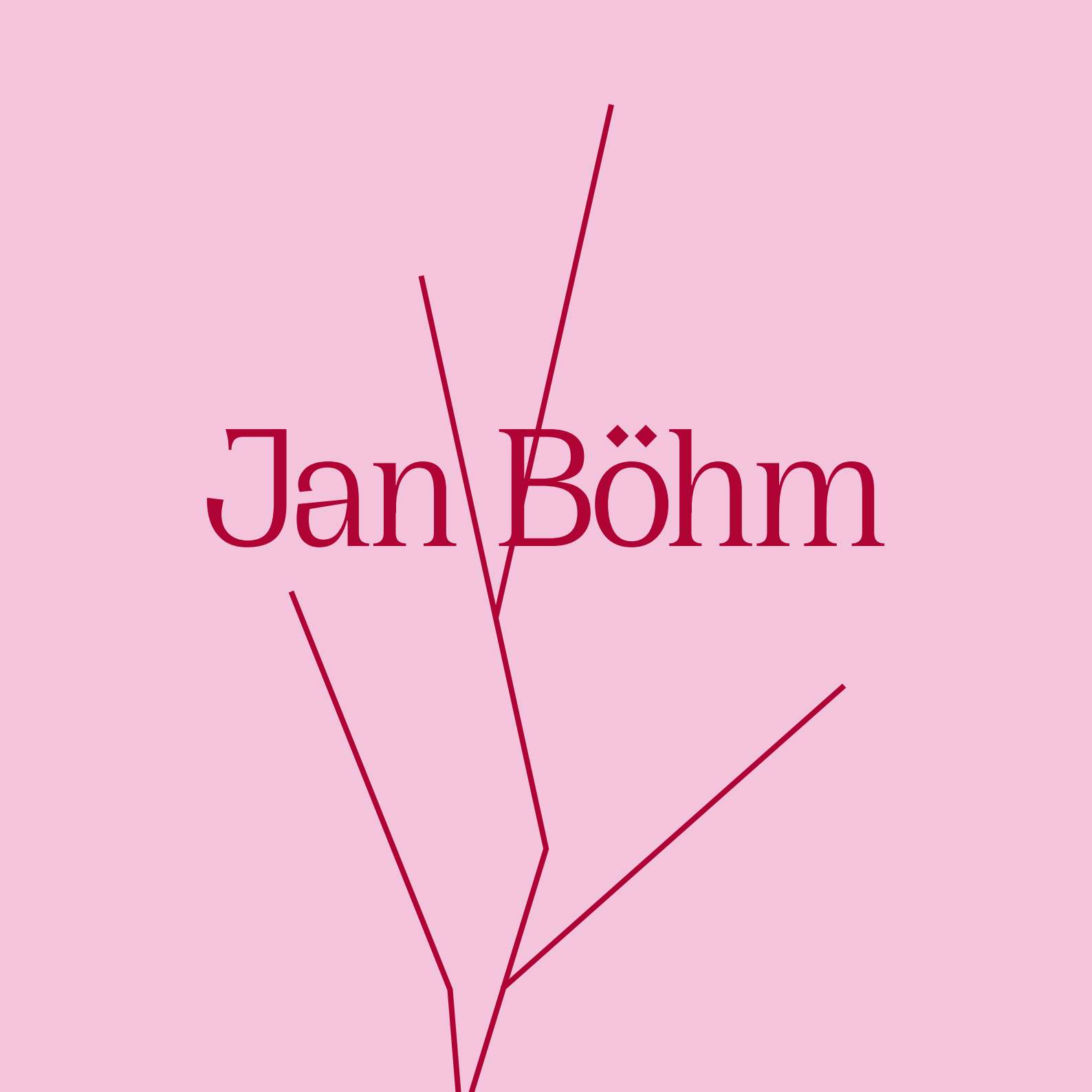

The image features a solid light pink background. Overlaid on this background are several dark pink, thin, straight lines that intersect to form a complex, abstract geometric pattern. The lines radiate from various points, creating a sense of dynamic movement and depth. In the center of the composition, the name 'Jan Böhm' is written in a dark pink, elegant serif typeface. The text is positioned horizontally and serves as the central focal point of the design.

Jan Böhm

Jan Böhm

*** 25. listopadu 1888, Praha**

† 4. dubna 1959, Blatná

Mládí Jana Böhma a první
krůčky v cestě za jeho
úspěchem

SPOLEČENSTVO ZAHRADNÍKŮ A OBCHODNÍKŮ S KVĚTINAMI
PRO PRAHU A OKOLÍ.

LIST VYUČNÝ

Předpoaně představenstvo společenstva zahradníků
a obchodníků s květinami pro Prahu a okolí potvrzuje
tímto, že Jan Böhmi, na třech třicet letích
dne 23. listopadu roku 1888 narozený, do Víšovic u Rakvy
příslušný, učil se dle smlouvy ze dne 15. července
roku 1912 a že učení své u p. Jana Böhmy
jako mistra, v Víšovicích dokončil.

Coa dotýká 3 let a měsíc svého učení na-
byl vyučenec ten tolik znalostí, vědomostí a zručno-
sti a ve všech oborech zahradnictví
tak se zdokonalil, že může
se jako zručný zahradnický příručí
odporučiti.

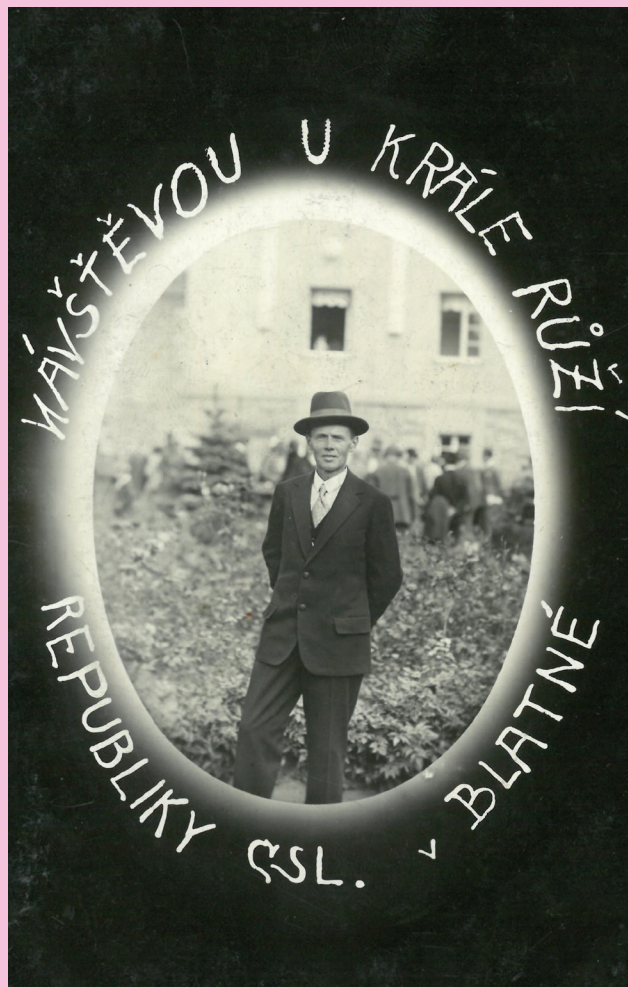
V Praze, dne 15. července 1905

ZA PŘEDSTAVENSTVO SPOLEČENSTVA
ZAHRADNÍKŮ A OBCHOD. KVĚTINAMI V PRAZE :

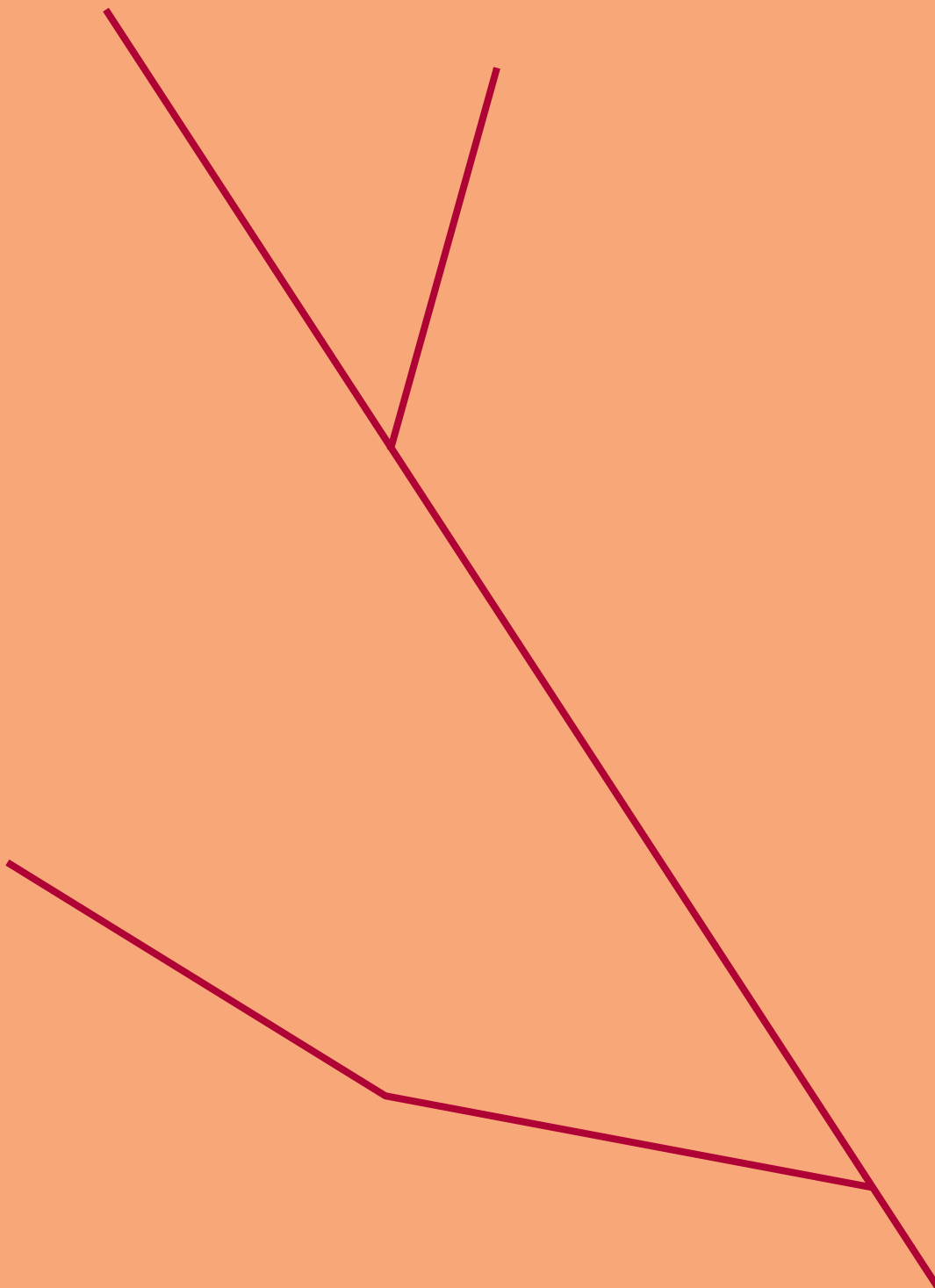

Jan Böhmi
starosta

Jan Böhmi
vyučný mistr

Jan Böhm se narodil 25. listopadu 1888 do rodiny zahradníka Jana Nepomuka Böhma na Královských Vinohradech. Pokřtěn byl v hlavním vinohradském chrámu zasvěceném sv. Ludmile na dnešním Náměstí Míru. Už v náročném období rané puberty se začal zajímat o zahradničení v celé šíři. Po absolvování povinné školní docházky zůstal doma a nastoupil do učení ke svému otci. Ve věku 17 let získal výuční list vydaný Společenstvem zahradníků a obchodníků s květinami pro Prahu a okolí. Následně se s velkým nasazením rozhodl ve své ambicióznosti, která mu již v tak mladém věku nebyla cizí, překonat svého otce a rozšířit si obzory v zahraničí. Při své pouti Evropou postupně navštívil Drážďany, Lucembursko a Orléans. V tomto období začal jeho odborný zájem krystalizovat směrem k růžařství. Nespokojen s principy pěstování růží ve Francii se však vrátil zpět do Německa. Po vypuknutí I. světové války byl donucen, stejně jako velké množství dalších mladých mužů, narukovat. Byl povolán k zákopníkům a při bojích na italské frontě raněn. Po vyléčení byl převelen do zázemí, kde pracoval jako správce vojenské zahrady ve Vídni, posléze pak jako vojenský zahradník nedaleko Bratislavy, kde ho nakonec zastihl i konec asi zatím nejděsivější války v celé naší historii. V nově vzniklé republice se mladý Böhm, muž mnoha nápadů a plánů, chtěl nejdříve usadit v severních Čechách a začít zde nezávisle realizovat své podnikatelské sny. Tento záměr mu ovšem z hlediska nedostatku financí nevyšel. Proto se nakonec z iniciativy svého otce přestěhoval do Blatné, kde za těžkých podmínek začal s pěstováním růží. Na Blatensku nakonec poznal i svou budoucí choť Marii, s níž uzavřel sňatek v kapli augustiniánského kláštera ve Lnářích 11. ledna 1919. Tak započala dlouhá a klikatá cesta úspěšného pěstitele a šlechtitele růží Jana Böhma, blatenského Tomáše Bati, díky němuž se Blatná stala po celém světě známou jako město růží.

Krušné začátky na Blatensku

JAN BOHM

SPECIELNÍ PĚSTĚNÍ RŮŽÍ

BLATNA A HAJANY

Po svatbě bydlel se svojí manželkou v domku její rodiny v Hajanech čp. 54 a zde spolu začali také zahradničit. Nejprve ze země vykopávali na mezích a na dalších místech plané šípký a následně je vysazovali na svém skrovném pozemku. Tato pozoruhodná aktivita vzbudila v očích místních zahradníků velké nepochopení: „Podívejte se, on se zbláznil! Sází si do pole šípký. My to vyhazujeme a on si to tam dává. Růže v Blatné? Nesmysl. Kdyby si raději sázel brambory, aby měl co jíst.“ Na jaře 1919 nasadil se dvěma pomocníky na dvouhektarovém pozemku pět tisíc růžových pláňat a začal pokusy se šlechtěním.

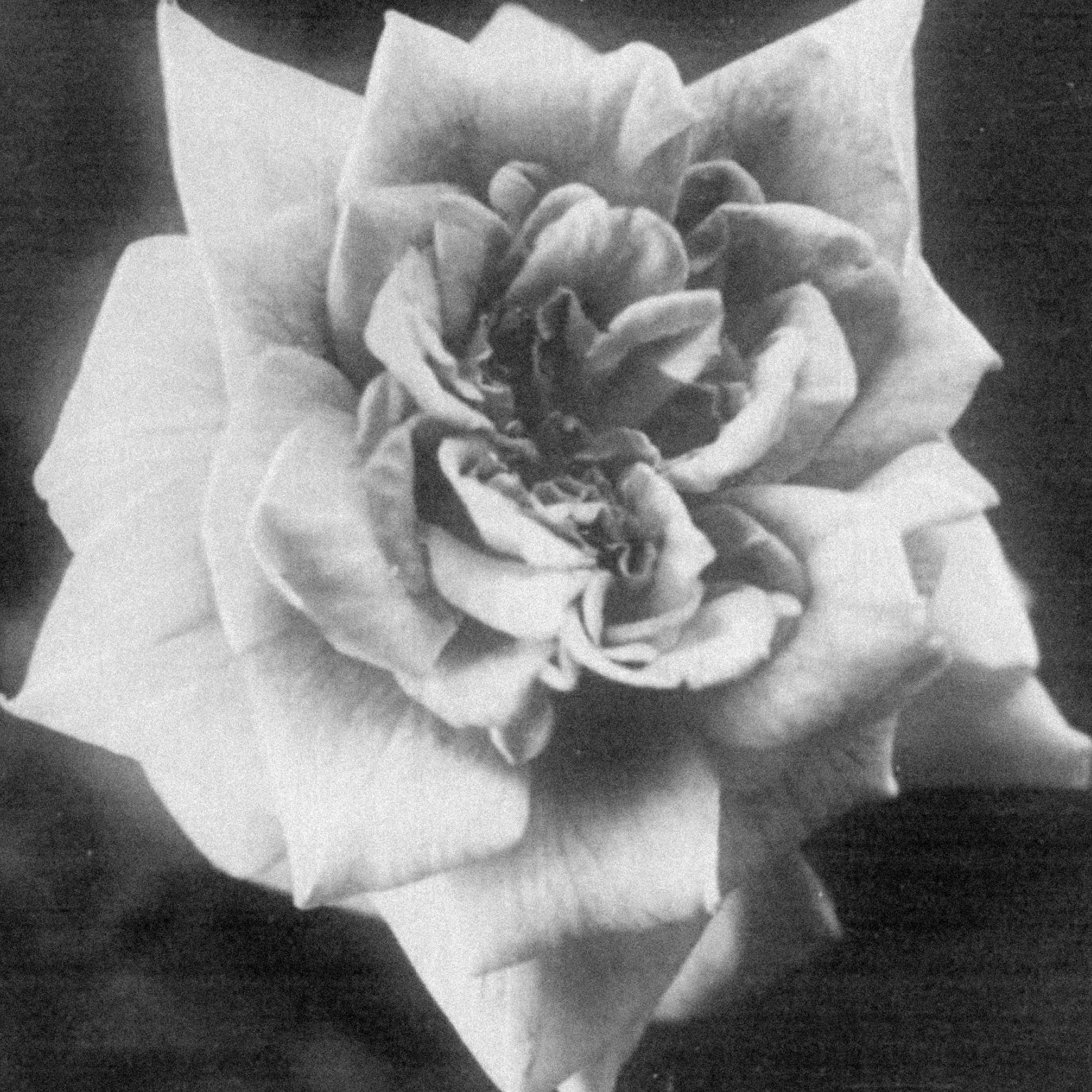
Teprve po dvou letech ošetřování růžových keřů, kdy si přivydělával prodejem vlastní zeleniny, aby uživil rodinu, se objevily první květy. Následně si zakoupil větší pozemek za blatenským nádražím. Po prvních výraznějších úspěších se v roce 1924 přestěhoval z Hajan do Blatné a s ním se do tehdy okresního města přesunul i jeho podnik. Zdejší cementárnu přestavěl na novou balírnu růží, kterou vybavil moderními stroji. A rovněž nechal u silnice vedoucí do Řečice postavit výstavní budovu, jež byla bohužel zbořena na konci šedesátých let minulého století.

První výrazné úspěchy

První úspěch Jana Böhma se dostavil v roce 1922 na výstavních trzích v Brně, odkud si odnesl stříbrnou medaili. Zároveň zde prvně představil plody svého nesmírného nadšení a úsilí. Po tomto úspěchu následovaly další výstavy, ze kterých si odnášel mnohá vyznamenání, diplomy a medaile. O mnoho cennější úspěch ovšem přišel až v roce 1925, kdy se mu povedlo vyšlechtit svou první růži, kterou pojmenoval po své prvorozené dceři Máňa Böhmová, a za niž získal i několik ocenění. Jedná se o první českou pnoucí růži vzniknuvší tzv. pupenovou mutací růže Tausendschön z roku 1906. Janu Böhmovi se za svůj život povedlo vyšlechtit na 120 odrůd růží s názvy evokujícími nadšení ze vzniku nové republiky. Jde asi o jedinou oblast, kde se nějakým způsobem politicky angažoval. Za všechny zmiňme například růže Alois Jirásek, Temno, Generál Štefánik, Dr. Edvard Beneš, Vltava, Hora Říp.

Rozjezd kolosálního podniku

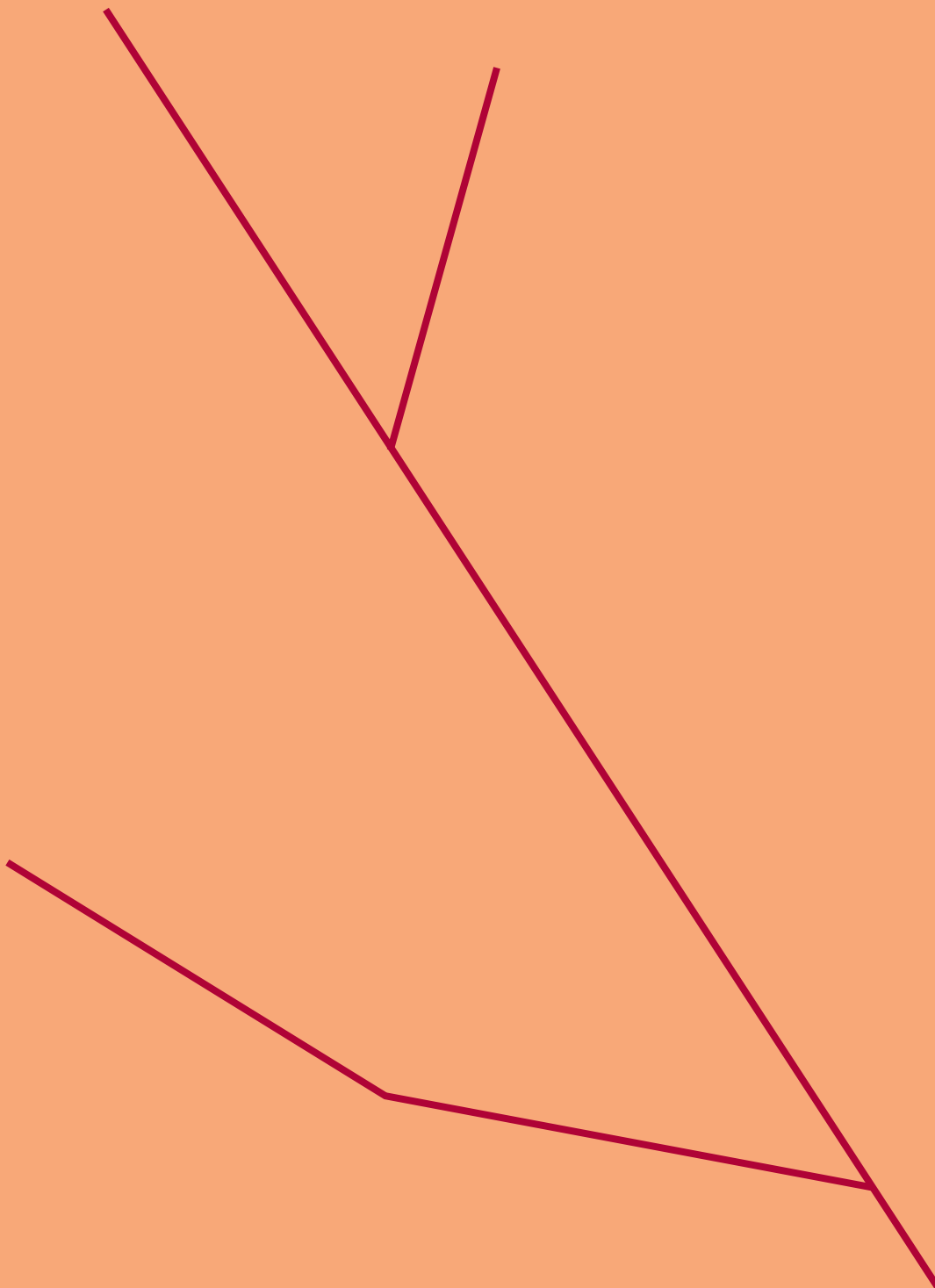

V roce 1925 zaměstnával Jan Böhm 8–16 odborných zaměstnanců a investoval do speciálních zahradnických strojů.

Z Böhmova růžařství se tak postupně stával největší podnik v celém okrese, který dával v poměrně chudém regionu obživu mnoha lidem. V rámci sezónních prací zaměstnával až na 70 brigádníků a 11 pracovníků v administrativě.

V třicátých letech si pořídil moderní traktor americké značky Gravelly, jenž mohl denně nakypřit až čtyři a půl hektaru půdy. K vyorávání sazenic růží pak používal traktor Praga se speciálně upravenou radlicí. Tímto způsobem dokázal za den vyorat až 35 000 keřů.

Velkolepost rozpínajícího se podniku stvrdil Böhm zakoupením rondo-kubistické vily na náměstí Antonína Kaliny v Blatné za 430 436 Kčs, která byla postavena dle návrhu architekta Jana Komance v letech 1921-1922. Původně měla sloužit jako nájemní dům o pěti bytových jednotkách. Jan Böhm do ní ovšem nastěhoval svoji početnou rodinu, ze zbylých prostor vytvořil kanceláře pro administrativní pracovníky a v přilehlé zahradě založil testovací rosarium.

Výstava v roce 1929

V roce 1929 se Jan Böhm rozhodl ve spolupráci s Agrární stranou uspořádat v Blatné výstavu růží ve velkém stylu. Chtěl tak navázat na úspěšné, byť menší, blatenské výstavy z předchozích let. Monumentální výstava trvala čtyři dny a přijelo ji navštívit přes 20 000 osob. Na takový nával však nebyli místní živnostníci připraveni, a tak bylo za krátkou dobu ve všech hostincích a obchodech vše vyprodáno. Ke zhlédnutí bylo více než 400 odrůd růží. Součástí programu této akce byl i květinový průvod centrem města, kterého se také zúčastnil baron Ferdinand Hildprandt se svým patřičně vyzdobeným automobilem. Výstavu růží v roce 1929 si nenechal ujít ani

PROGRAM

výstavy Böhmových růží

a výstavních slavností v Blatné
za účasti min. zahraničí Dr. Edvarda Beneše
ve dnech 10.—15. srpna 1935.

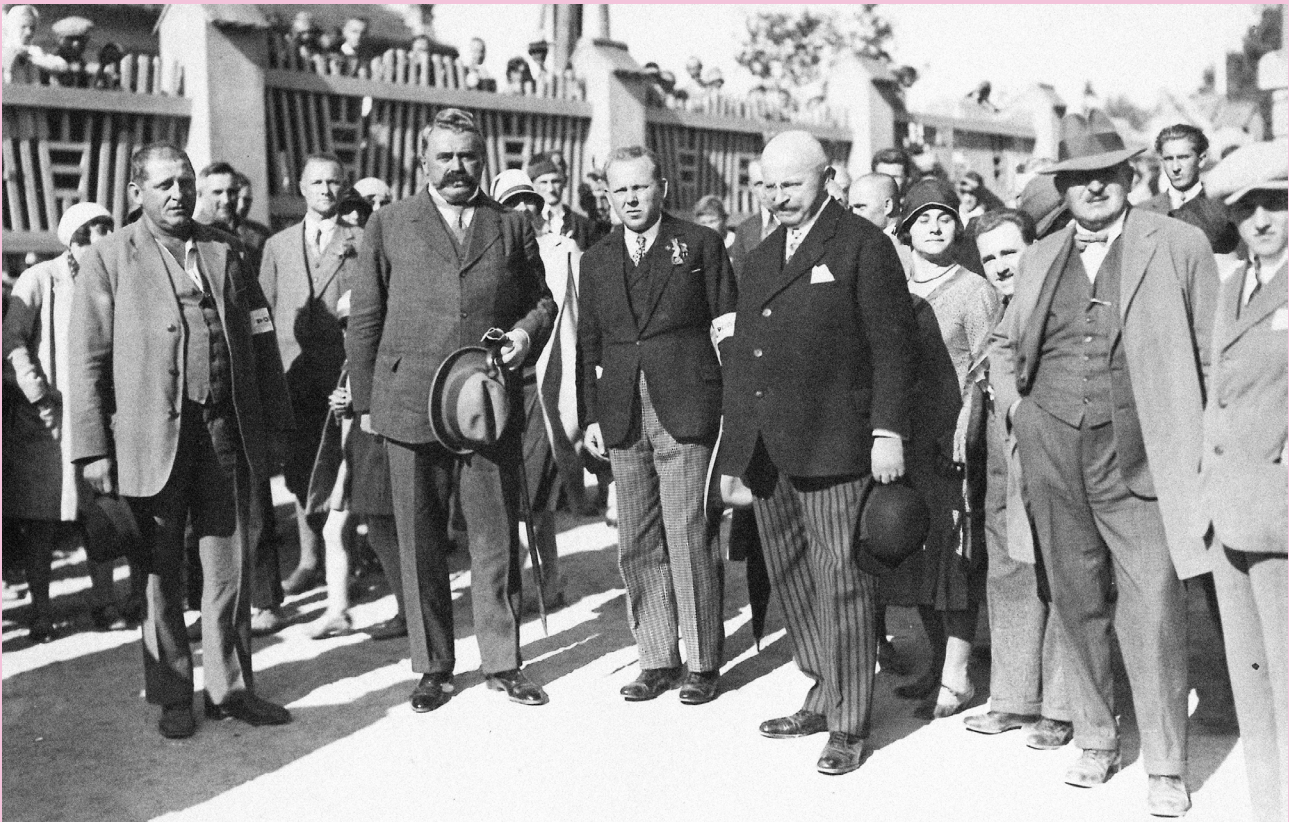
Sobota 10. srpna: O 8. hodině večerní v divadelním sále sokolovny koncert pěveckého spolku Obce kovoprům. úřednictva a zřizovatelstva „Jindřich“ z Plzně - řídí Josef Fiser. Spoluúčinkuje tamburašský sbor z Kobylis.

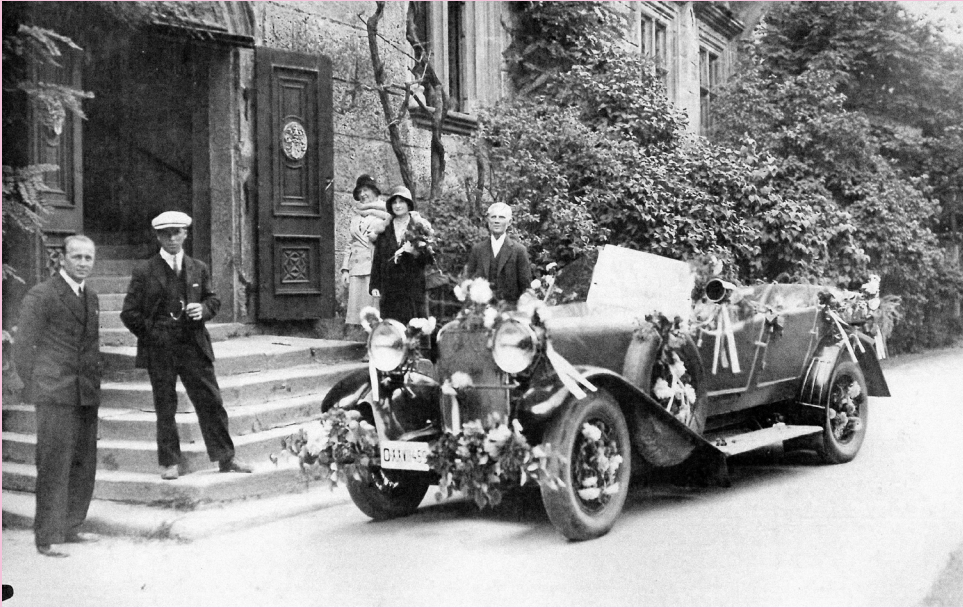
Neděle 11. srpna: 1. Od 6—7 hodin ráno budiček. 2. V 8 hodin otevření výstavy růží, výstavy prací Dr. Ed. Beneše, výstavy drobného zvířectva a ryb, výstavy obrazů akademického malíře Jana Hálky, výstavy blatenských dřevěných hraček, výstava spisů Masarykových a Benešových a legionářské literatury nakladatel „Čin“ z Prahy, výstava pražského regionálního a hospodářského plánu. 3. Od 8—10 hodin koncert před nádražím a vítání hostů. 4. O 10. hodině přijezd min. zahr. Dr. Ed. Beneše a jeho uvítání v sokolovně legionáři, zástupci úřadů a náměstkem starosty města p. Chaloupkou. 5. Vzlétání státní vlajky. 6. Předání růže pojmenované „Dr. Edvard Beneš“ pěstitelům růží p. Böhmům. 7. Zahájení slavnostního projevu a uvítání ministra Dr. Ed. Beneše. 8. Pozdrav ministra zahraničí Dr. Edvarda Beneše a projevy posl. Fráni Zemínové a poslance Dr. Karla Moudrého. 9. Prohlídka výstav. — Odpoledne: O půl 2. hodině průvod městem do zámeckého parku, kde bude pořádán koncert, veselice, tanec a různé atrakce. O půl 6. hodině na hřišti AFK. Blatná fotbalový zápas: Represenční XI. jihočeské župy fotbalové - AFK. Blatná. Večer taneční věneček v sokolovně. Účinkují dvě hudby (orchestr a jazz).

Pondělí 12. srpna: Prohlídka města — výstav — výlety do okolí.
Úterý 13. srpna: „ „ „ — večer film: „Na růžích ustláno“.
Středa 14. srpna: Prohlídka výstav, města, výlety do okolí.
Čtvrtek 15. srpna: „ „ Sjezd včelařů. Odpoledne: V zámeckém parku koncert a divadlo „Čekanky“, které hraje Spolek divadelních ochotníků v Blatné. O 1. hodině pouťová zábava v sokolovně, účinkuje hudba p. pluku 11 „Fr. Palackého“ z Písku. O půl 6. hod. fotbal. zápas: A. C. Stadion Č. Budějovice - AFK. Blatná. Večer na zámeckém rybníku benátská noc a pohádkový ohňostroj uspořádaný „Melantrichem“ z Prahy. — Veškeré světelné efekty provádějí Elektrické podniky města Blatné.

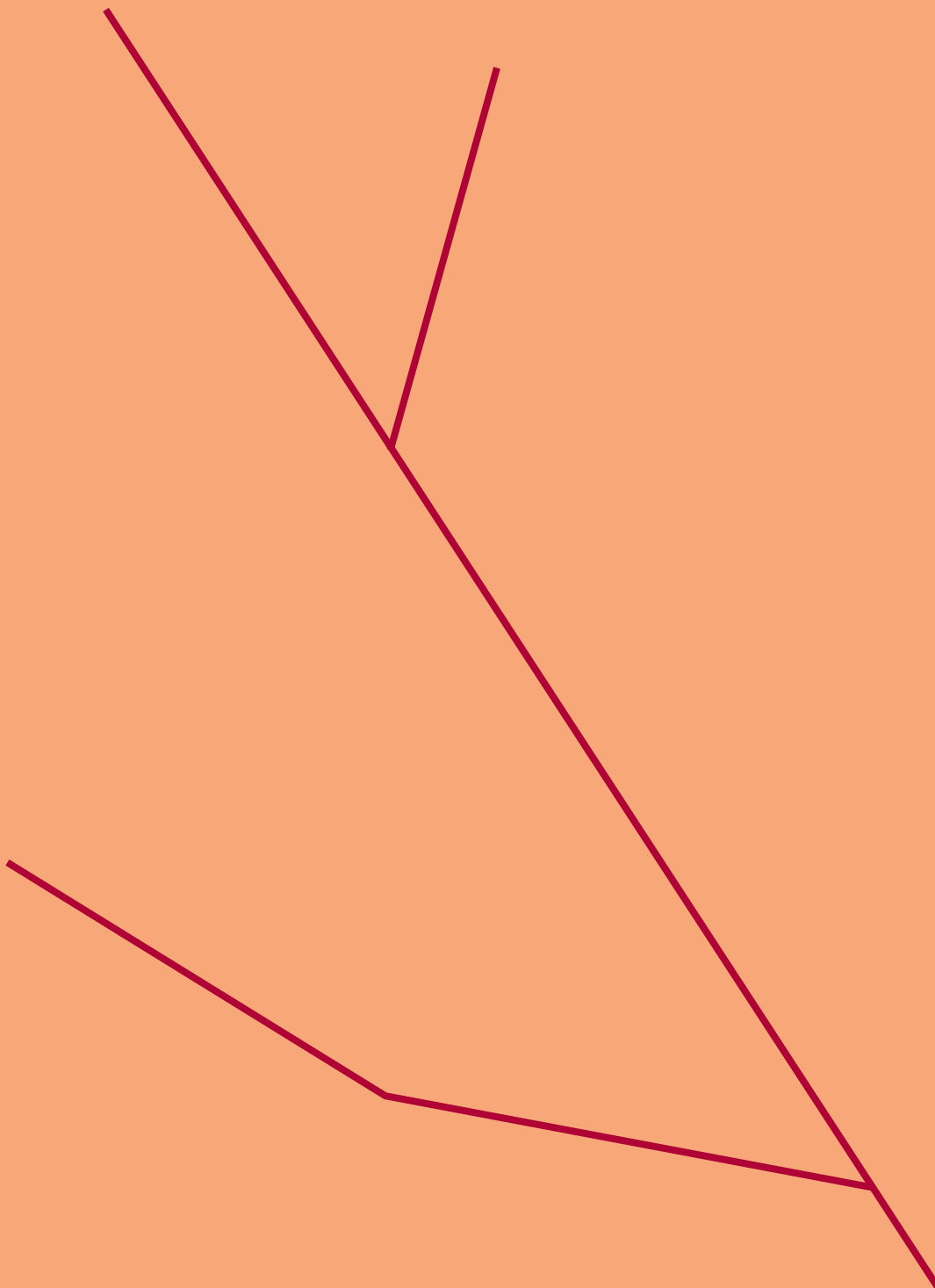
11. srpna každý návštěvník obdrží obraz nejnovějších Böhmových růží, mezi kterými je i růže „Dr. Edvard Beneš“. Vystavní číslo časopisu „Růžový záhon čsl. zahrádkáře“ a pokud zásoba stočí květy růží zdarma. Účinkují hudby: Sboru dobr. hasičů z Březnice a kapelníka Vyhňala (legionářská a sokolská) z Čes. Budějovic.

tehdejší předseda vlády a člen Agrární strany František Udržal, jehož doprovázel okresní hejtman Antonín Čubr, a mnohé další osobnosti politického i kulturního života. Všude byli následováni novináři, avšak kamery filmařů se neobracely jenom na státníky a politickou honoraci, ale i na hlavní hvězdy výstavy, kterými byly Böhmovy růže. V pompézním duchu se nesly blatenské výstavy růží i v následujících letech. V roce 1935 ji například navštívil tehdejší ministr zahraničí Edvard Beneš, budoucí prezident, po kterém Böhm pojmenoval jednu ze svých růží.

Monumentální výstava
trvala čtyři dny a přijelo ji
navštívit přes 20 000 osob.

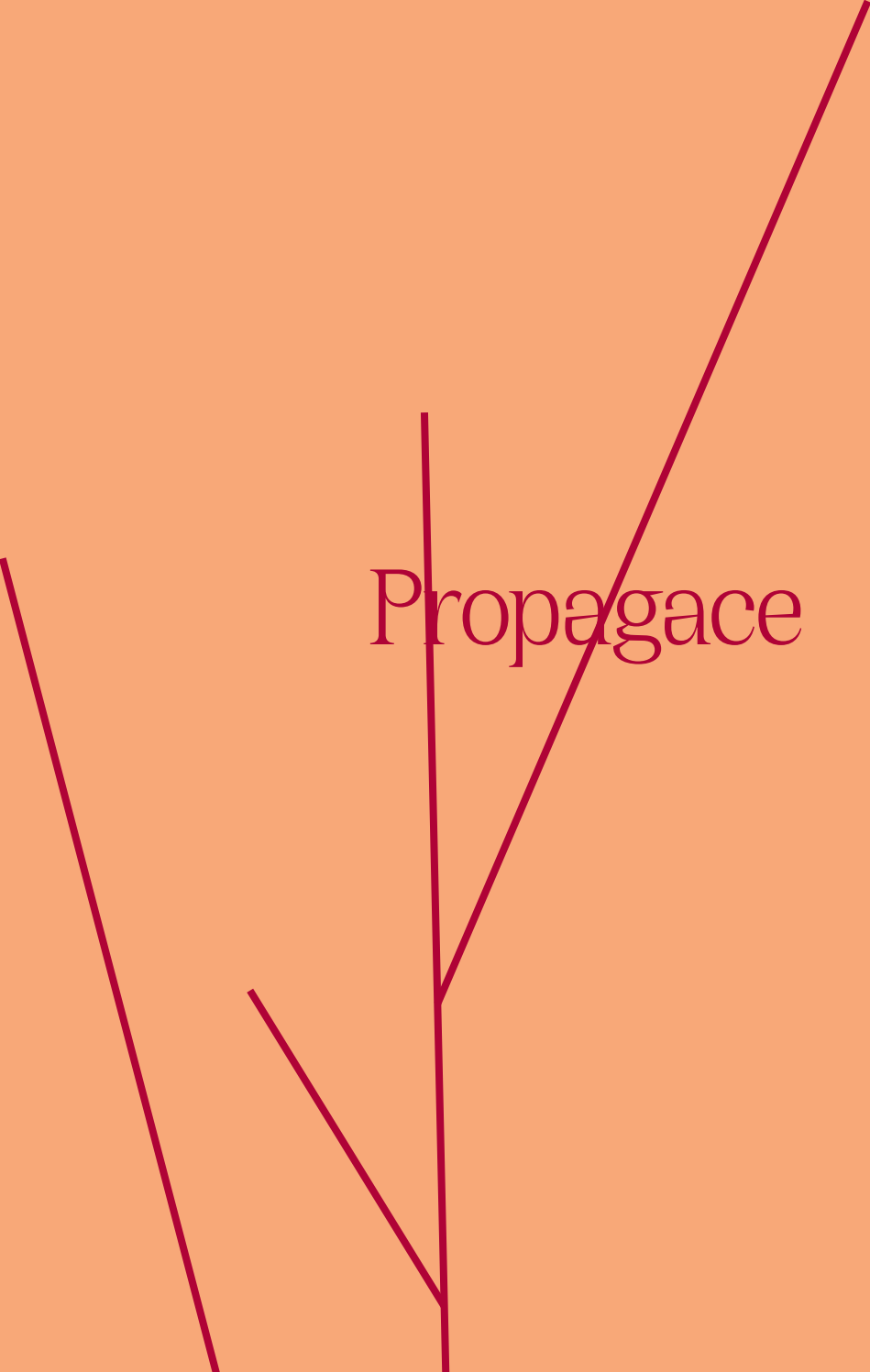
An abstract graphic on a solid orange background. Two thin, dark red lines intersect. One line starts from the bottom left and extends towards the top right. The other line starts from the middle left and extends towards the top right, crossing the first line. This intersection creates a large, stylized 'V' shape. The text 'Böhmovy zahraniční úspěchy' is centered within the 'V' shape.

Böhmovy zahraniční
úspěchy

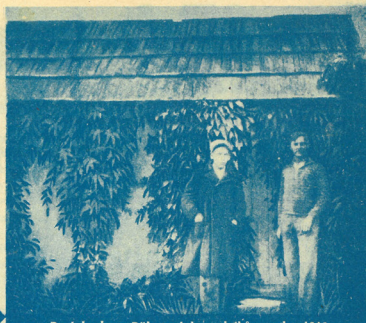

Už v roce 1923 začal svoje růže vyvážet do zahraničí a dostávat objednávky ze všech koutů světa. Největší úspěchy na mezinárodním poli se však dostavily až na počátku následujícího desetiletí. Velké uznání si získal zejména ve Francii, která je dodnes označována jako kolébka šlechtění růží. V roce 1931 byl například zvolen členem tzv. jury (odborné komise) nejprestižnější mezinárodní soutěže nových výpěstků růží v La Bagatelle, kde se hodnotí vzrůst, celkový vzhled, zdravotní stav, květ a vůně růže. Nemalé úspěchy slavil i v Německu, Španělsku, Nizozemí, Itálii, Anglii atd. Böhmovy růže byly populární i v tak vzdálených končinách jako je Čína, Indie, Japonsko, Persie či Egypt. Asi největším zahraničním úspěchem Jana Böhma však byly dlouhotrvající podnikatelské vztahy s pěstiteli a obchodníky ve Spojených státech amerických a Kanadě. Významná ocenění si jeho růže odnesly např. z Westminsteru, Říma či Barcelony.

Propagace

1919

Prvá budova Böhmových podniků z roku 1919.

J. BÖHM BLATNÁ

Všechna tato významnější získala naše růže za jediný rok 1933, což nejlépe dokazuje, že Böhmovy blatenské růže vládí nejen u nás, ale i na celém světě.

1934

Dnešní administrativní budova Böhmových podniků.

Jan Böhm využil jakékoliv příležitosti ke zviditelnění své činnosti. U příležitosti 15. výročí založení svého podniku v roce 1934 vydal několik tiskovin, kde jsou do sebemenšího detailu vypsány jeho dosavadní pěstitelské úspěchy. Také zde ovšem upozorňoval na některé padělky svých růží, s nimiž se mohli milovníci květeny setkat. Ve třicátých letech sláva Böhmova růžařství vzrostla natolik, že skoro každý rok uspořádal jednu výstavu růží v Blatné. Byly pořádány u různých příležitostí – jubilejní sjezd železničářů, sjezd Sdružení mládeže, otevření Sokolovny a podobně. Velkou výhodou bylo, že Blatná byla napojena na železnici a objednávky řešila poštovní korespondence. Stejnou cestou přicházely nadšené odezvy spokojených zákazníků.

Novinky - Neuheiten - Les Nouveautés - New Roses.

JAN BÖHM, BLATNÁ-ČSR.

PĚSTITEL RŮŽÍ + ROSENZÜCHTER + ROSIÉRISTE + ROSE NURSERIES

Tid.

Blatná,

BÖHM
Anál. f. 27
- Čech
Vynaveno

Vypraveno

	a	Kc	h		a	Kc	h
Linos					Plenos	50%	~
1 Lin. fundillora		141	~		3% nasí abiat	6	20
1 " W. G. Baumt.		3	~			218	20
1 " Fundillorog		3	~				
1 " Indiana		2	~				
1 " Hoja Cast. Rodan		4	~				
1 " Crapax ring		4	~				
1 " Rold. Orleans		3	~				
1 " Kallus		8	~				
1 " Johnson London		3	~				
1 " Blase		4	~				
1 " Opus sen. Commis		0	~				
1 " Kukin Stal		4	~				
1 " Revit Syonae		4	~				
1 " Zomak Boulha		5	~				
1 " Spuma		4	~				
1 " Nova pallua x		3	~				
1 " Biologie		4	~				
		201	~				
abal myfobly		6	~				
Pinos		20	~		J. BOHM & BLATNA - C.S.R.		

Splatno v Blatné bez jakékoli srážky. - Reklamace do 3 dnů po obdržení zboží. - Zástupci, jednatelé a zprostředkovatelé nejsou oprávněni penize za mne shlímat. - Zboží až do úplného zaplacení zůstává mým majetkem.

„Ani zlato bez reklamy neprodáš.“ říkával Jan Böhm. Od počátku svého podnikání dbal na propagaci svých výpěstků, psal odborné články a přispíval do pěstitelských časopisů. Reklamní účely plnila také účast v různých soutěžích, ale i dary růžových keřů, díky čemuž se dostal do širšího povědomí laické veřejnosti. Takto kupříkladu v roce 1934 obdaroval park Bertramka v Praze na Smíchově devadesáti šesti keři růží Bedřicha Smetany, Temno a Zlatá Praha. V témže roce věnoval růže k pozemkům u obecné školy v Novém Klíčově na Domažlicku.

BÖHMÖU TRIUMF

(J. Böhm 1934)

An abstract line drawing of a plant branch, rendered in a dark teal color, extends from the left edge of the frame towards the center. The branch is composed of several straight line segments of varying lengths, creating a jagged, organic shape. It starts near the top left and moves downwards and to the right, with several smaller branches or twigs extending from the main stem.

Böhmovy kontakty se
zahraničními pěstiteli
a neuskutečněná výstavba
rosaria v Blatné

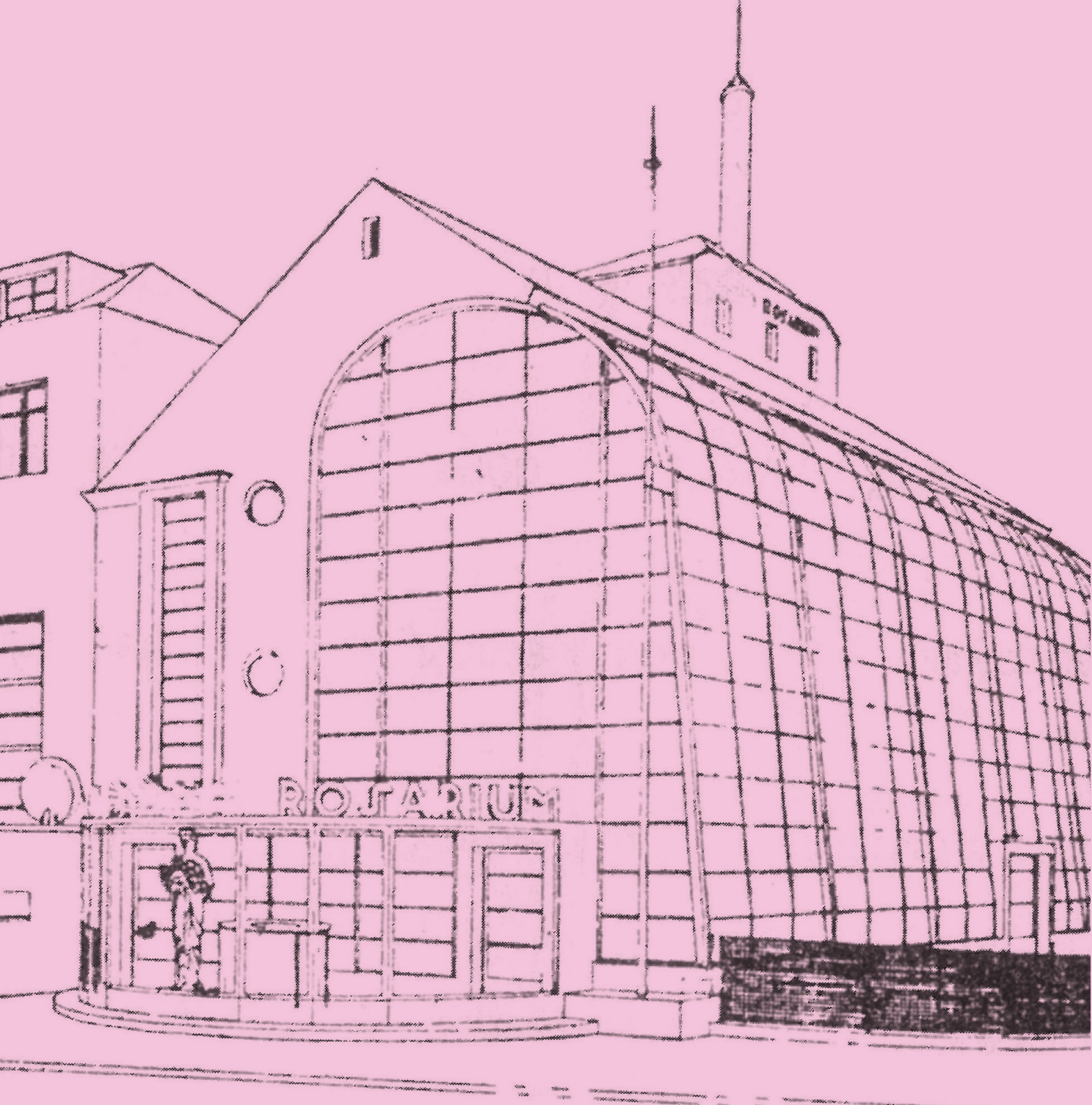

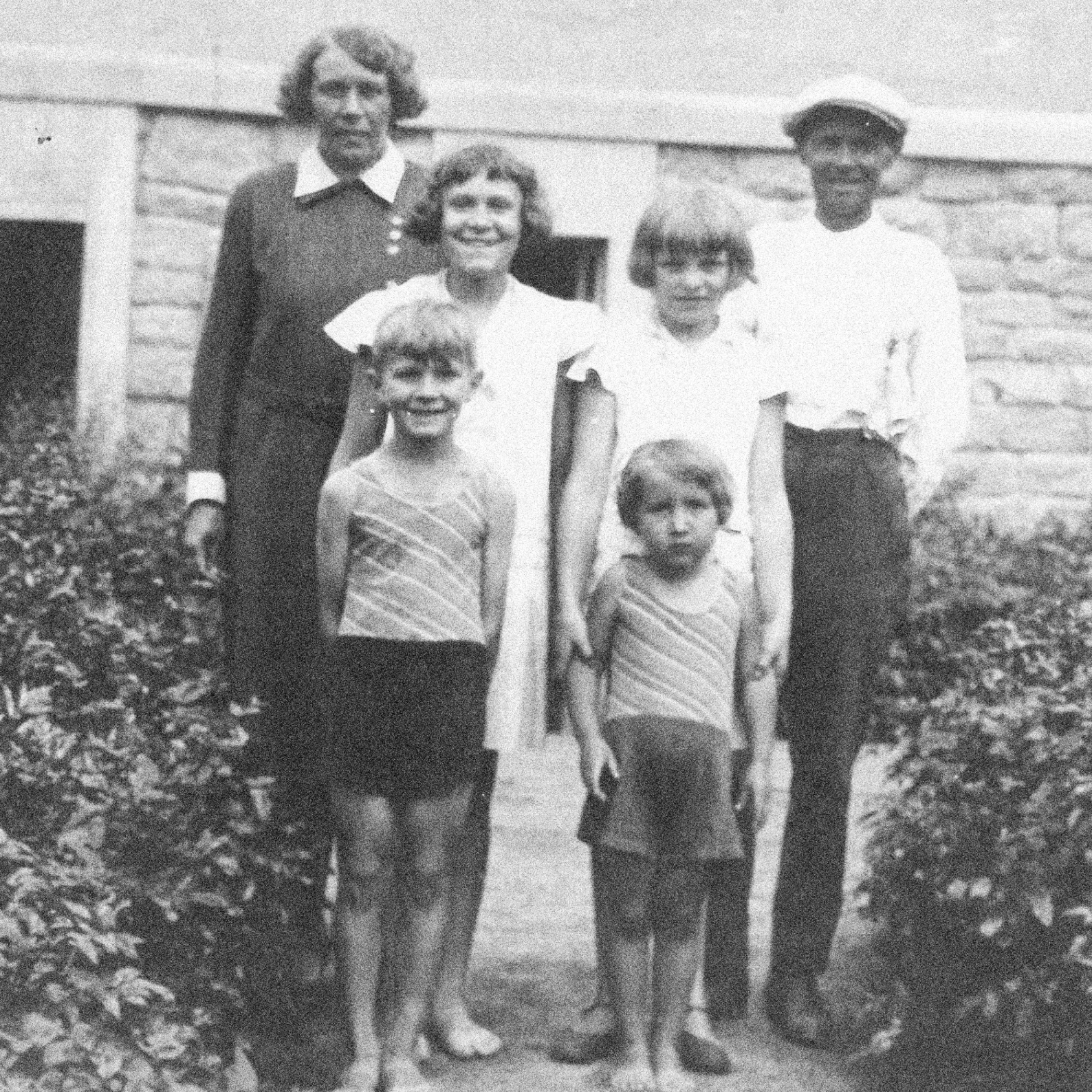
Zahraničním pěstitelům růží, se kterým je Jan Böhm nejvíce spojován, je Ivan Vladimirovič Mičurin (1855–1935). Böhm s velkým nasazením výsledky šlechtitelských úspěchů ruského kolegy pěstoval ve své růžařské školce a propagoval v mnoha publikacích. Za všechny uvedme jeho Průvodce nevymrzající zahradou z roku 1941. Největší popularitu si získaly Mičurinovy pochoutkové jablkové růže, které byly, dle slov jeho vnučky, velice kyselé, ale jedlé. Jan Böhm měl blízké vztahy i s neprofesionálními šlechtiteli růží. Za všechny připomeňme doktora Gustava Bradu působícího zejména na Balkáně a na konci života ve středočeských Zdicích.

Ve druhé polovině třicátých let se po vzoru svých zahraničních kolegů rozhodl Jan Böhm vybudovat specializované rosarium, ve kterém by se všechny druhy jeho růží pěstovaly v prodloužené vegetační době. Rosarium se mělo nacházet u rovněž neuskutečněné budovy hotelu, jež měla stát v místech někdejší sladovny. Dnes zde stojí Domov pro seniory. Zahájení ambiciózního projektu zhatila II. světová válka.

Ta přinesla podniku Jana Böhma mnoho těžkostí a po jejím skončení se vzpamatoval jen velmi pozvolna. Největší rána však přišla záhy. V roce 1950 byl celý podnik vyvlastněn a přičleněn k místnímu komunálnímu podniku Lidoslužby města Blatné. Růže připomínal později jen název JZD Blatenská růže, které vzniklo v roce 1956. Stárnoucí Böhm sledující z blízkosti zkázu svého „dítěte“ zemřel 4. dubna 1959. V polovině šedesátých let se do podniku opětovně dostali odborníci, a dokonce byla v roce 1970 uspořádána výstava růží. Na výstavě v roce 1985 byly z 69 odrůd růží prezentovány pouze dvě Böhmovy – Ave Maria a Naše národní. Růžařství v Blatné zaniklo s privatizací po roce 1989, ale pojem „město růží“ přetrvalo. Od roku 1992 se o zachování růžařské tradice na Blatensku stará pan Miloslav Šíp v blízkých Skaličanech. Böhmovy růže můžeme dodnes najít v mnoha rozáříích světa a již téměř sto let kvetou v zahradách nejen v Blatné a okolí, ale možná i v té vaší.

Čestmír Cimler – autor textu
Městské muzeum Blatná

Muzeum

Jihočeský kraj